

Dėl prašymo gražinti sumokėtą pridėtinės vertės mokestį

Priimtas [VMI viršininko įsakymas dėl VMI viršininko 2002 m. liepos 31 d. įsakymo „Dėl paramos gavėjų prašymo gražinti sumokėtą pridėtinės vertės mokestį užpildymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo.](#)

Taisyklės papildytos nuostatomis, susijusiomis su sprendimo gražinti (negrąžinti) PVM paramos gavėjams priėmimo tvarka bei pavyzdine Sprendimo dėl Pridėtinės vertės mokesčio gražinimo paramos gavėjams forma, atlikti kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Įsakymas įsigaliojo 2023 m. rugpjūčio 26 d.

SU MOKESČIŲ REFORMA SUSIJĘ PROJEKTAI

Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (GPMĮ)

Seimo narių grupė pateikė [pasiūlymą dėl GPMĮ 6 str. 2 dalies pakeitimo](#). Siekiant mažinti pajamų nelygybę, pateikti šie siūlymai:

- papildomą 5% pajamų mokesčio tarifą taikyti pajamų daliai, viršijančiai 60, bet neviršijančiai 120 vidutinių šalies darbo užmokesčių (VDU) sumos, vietoje Vyriausybės siūlomos didesnės nei 60, bet mažesnės nei 180 VDU sumos;
- pajamų daliai, viršijančiai 120 VDU, bet neviršijanti 180 VDU dydžio sumos, taikyti papildomą 9% pajamų mokesčio tarifą;
- pajamų daliai, viršijančiai 180 VDU dydžio sumą, taikyti papildomą 13% tarifą, vietoje Vyriausybės siūlomo 7% tarifo.

Kitu [pasiūlymu dėl GPMĮ 6 str. 2 dalies pakeitimo](#), siūloma nustatyti šių dydžių papildomus pajamų mokesčių tarifus:

- 5% papildomą pajamų mokesčio tarifą pajamų daliai, viršijančiai 60 VDU, bet neviršijančiai 120 VDU;
- 7% papildomą pajamų mokesčio tarifą pajamų daliai, viršijančiai 120 VDU, bet neviršijančiai 180 VDU;
- pajamų daliai, viršijančiai 180 VDU, taikyti 12% papildomą pajamų mokesčių tarifą.

Dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (VSDĮ)

Pateiktas pasiūlymas dėl [VSDĮ 4, 5, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo projekto](#). Pasiūlymu nepritariama mokesčių reformos pakete numatytam individualią veiklą vykdančių asmenų apdraudimui papildomu nedarbo socialiniu draudimu. Nepritarimas grindžiamas galimu darbdavių piktnaudžiavimu, neaiškia pasinaudojimo socialiniu nedarbo draudimu tvarka bei neapibrėžta Valstybinio socialinio draudimo fondo finansavimo papildomoms išlaidoms dengti tvarka.

Atitinkamai, siūloma palikti galioti aktualią VSDĮ 5 str. 2 dalies redakciją, kurioje nedarbo socialinis draudimas individualią veiklą vykdančiams asmenims nesuteikiamas.

KITI TEISĖS AKTŲ PROJEKTAI

Dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (VSDĮ)

Įregistruotas [VSDĮ 5 straipsnio pakeitimo projektas](#). Įstatymo projektu siekiama patikslinti nuostatą, jog asmenys, kurie verčiasi individualia veikla turėdami verslo liudijimą, draudžiami pensijų socialiniu draudimu, išskyrus senatvės pensijos gavėjus.

Siūloma įsigaliojimo data – 2023 m. spalio 1 d.

Dėl Pelno mokesčio įstatymo (PMĮ)

Įregistruotas [PMĮ 58 straipsnio pakeitimo projektas](#), kuriuo siūloma papildyti įstatymo 58 straipsnio 16² ir 16³ dalis, praplečiant stambaus projekto lengvatą.

Siūlomais pakeitimais siekiama stambaus projekto lengvatą taikyti ir tiems juridiniams asmenims, kurie:

- sukuria Lietuvoje nuo 20 iki 149, o kai investuojama Vilniuje – nuo 20 iki 199 naujų darbo vietų su viso darbo laiko sutartimis ir kiekvieną darbo vietą išlaiko bent 5 metus; ir
- 20 įdarbintų asmenų atitinkamų metų vidutinis bruto darbo užmokestis (taikoma kiekvienam darbuotojui atskirai) yra ne mažesnis kaip 1,25 vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio savivaldybės, kurioje investuojama, o šį skaičių viršijančiose investiciniuose projektuose sukurtose naujose darbo vietose įdarbintų asmenų atitinkamų metų vidutinis bruto darbo užmokestis yra ne mažesnis kaip savivaldybės, kurioje investuojama, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis; ir
- investuoja Lietuvoje ne mažiau kaip 20 milijonų eurų, o kai investuojama Vilniuje – ne mažiau kaip 30 milijonų eurų vertės privačių kapitalo investicijų.

Siūloma įsigaliojimo data – 2024 m. sausio 1 d.

Dėl Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (MATĮ)

Pateiktas [MATĮ 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas](#).

MATĮ siūloma papildyti nuostatomis, jog:

- nuo 2025 m. vienkartinių neperdirbamųjų pakuočių atveju mokestis apskaičiuojamas už visą tieką Lietuvos rinkai kiekį (nebus mokėtinos sumos mažinimo proporcingai įvykdytai naudojimui užduoties daliai);
- numatyti, kad mokesčio mokėtojai nuslėpus ir nedeklaravus patiekto Lietuvos rinkai gaminių ir (ar) pakuočių kiekio, būtų taikoma ekonominė sankcija, o ne mokamas mokestis padidintu tarifu;
- apskaičiuojant mokesčio už aplinkos teršimą indeksavimo koeficientą, lyginti spalio mėnesio kainas su praėjusių metų spalio kainomis ir apskaičiuotą indeksavimo koeficientą taikyti nuo ateinančių mokestinių metų pradžios;
- mokesčio už aplinkos teršimą apskaičiavimą taikant didesnę tarifą laikyti ekonomine sankcija;
- siūloma įtraukti ir kitų nuostatų.

Numatoma įsigaliojimo data – 2024 m. sausio 1 d. Atitinkamos įstatymo nuostatos įsigalios 2025 m. sausio 1 d., 2030 m. sausio 1 d. ir 2035 m. sausio 1 d.

ATNAUJINTI KOMENTARAI IR KITI VMI PAAIŠKINIMAI

Dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (PVMĮ) komentaro

Atnaujintas [PVMĮ 80 str. komentaras](#), kuriame komentuojami reikalavimai rekvizitams, kurie turi būti nurodyti PVM sąskaitoje-faktūroje. Į komentarą buvo įtraukti:

- Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime esantis išaiškinimas, jog išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje galima nurodyti adresą, kuris nėra susietas su asmens vykdoma ekonomine veikla – gali būti nurodomas ir kitoks adresas, jei šiuo adresu su asmeniu galima susisiekti;
- nuostata, jog PVM sąskaitoje-faktūroje, išrašomoje juridinio asmens filialui, arba filialo išrašomoje sąskaitoje-faktūroje, be kitų privalomų rekvizitų turi būti nurodyti ir pagrindinės įmonės rekvizitai;
- patikslinti reikalavimai rekvizitams, kai PVM sąskaita faktūra išrašoma fiziniam asmeniui, kuris nevykdo ekonominės veiklos;
- kiti pakeitimai.

Dėl Lietuvoje sumokėto PVM susigrąžinimo

VMI pateikė [informacinį pranešimą](#) dėl asmenų, nepriklausančių Europos Sąjungos (ES) apmokestinamiesiems asmenims, galimybės kreiptis dėl Lietuvoje sumokėto PVM susigrąžinimo.

VMI paaiškino, kad Lietuvoje sumokėtą PVM gali susigrąžinti asmenys, esantys apmokestinamaisiais asmenimis tų už ES ribų esančių valstybių, kurios taip pat grąžina PVM (ar jam prilygintą mokestį) Lietuvos apmokestinamiesiems asmenims. Šiuo metu PVM grąžinamas Armėnijos, Islandijos, Jungtinės Karalystės (numatyti tam tikri apribojimai), Kanados, Norvegijos, Turkijos, Šveicarijos apmokestinamiesiems asmenims.

Dėl Akcizų įstatymo

VMI [informaciniame rašte](#) primena, jog nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja [Akcizų įstatymo 1, 3, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo nuostatos](#), pakeičiančios akcizų tarifus etilo alkoholio ir tabako produktams, pavyzdžiui:

- tarifas vynui ir kitiems fermentuotiems gėrimams, kurių faktinė tūrinė etilo alkoholio koncentracija yra didesnė nei 8,5 procento didės nuo 199 iki 219 Eur už hektolitrą;
- tarifas už gryno etilo alkoholio hektolitrą didės nuo 2310 iki 2467 Eur už hektolitrą;
- kombinuoto akcizų tarifo už cigaretes minimali suma už 1000 cigarečių didės nuo 130 iki 138 Eur; specifinis cigarečių tarifo elementas didės nuo 76,60 iki 85,30 Eur;
- tarifas neapdorotam tabakui didės nuo 104,60 iki 112,80 Eur už kilogramą;
- kils ir kitų tabako ir etilo alkoholio produktų akcizų tarifai.

KOMENTARŲ PROJEKTAI

Dėl Mokesčių administravimo įstatymo (MAĮ) komentaro

VMI konsultacijoms su visuomene pateikė 7 MAĮ apibendrintų paaiškinimų (komentarų) projektus:

- [MAĮ 3 str. 4 dalies komentaro projekte](#) aiškinama, jog minimalus 6 mėnesių įstatymų, pakeičiančių apmokestinimo tvarką, apmokestinimo reglamentavimo ar taikymo principus, įsigaliojimo terminas netaikomas ne tik mokesčių įstatymams ar pakeitimams, susijusiems su valstybės ar savivaldybių biudžetų patvirtinimo įstatymais, ar su Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis derinamiems aktams, tačiau ir mokesčių įstatymams, reikalingiems susidarius išskirtinėms aplinkybėms, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo įstatyme;
- [MAĮ 25 str. 21 dalies komentaro projektas](#) ir [MAĮ 26 str. 13 dalies komentaro projektas](#) papildytas centrinio mokesčių administratoriaus funkcija analizuoti mokestines rizikas, mokesčių mokėtojų elgseną bei įgyvendinti mokestinių prievolių nevykdymo prevenciją;

- [MAJ 33 straipsnio komentaro projekte](#) detalizuotos funkcijos, kurias vykdydamas mokesčių administratorius turi teisę gauti duomenis apie fiziniams ir juridiniams asmenims pradėtus ikiteisminius tyrimus arba priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius bei atlikti ir kiti pakeitimai:
- patikslintas [MAJ 87 str. 9 dalies komentaro projektas](#), kuriame detalizuota, jog negražintos mokesčio permokos sumos palūkanų dydis lygus palūkanoms, mokamoms pagal mokestines paskolos sutartis, kaip tai apibrėžta MAJ 88 str. 5 dalyje;
- [MAJ 99 straipsnio komentaro projekte](#) aiškinama nauja delspinigių dydžio nustatymo ir skelbimo tvarka:
  - delspinigių dydis nustatomas, atsižvelgiant į praėjusio kalendorinio ketvirčio paskutinės darbo dienos Vyriausybės vertybinio popieriaus, kurio išpirkimo laikotarpis artimiausias 12 mėnesių laikotarpiui, pelningumą antrinės vertybinių popierių apyvartos rinkoje;
  - dydį galima rasti Lietuvos Respublikos finansų ministerijos internetiniame puslapyje finmin.lrv.lt;
  - Finansų ministrui pakeitus delspinigių dydį, pakeistas dydis taikomas nuo kito mėnesio pirmos dienos;
- [MAJ 164 str. 5 dalies projekte](#) detalizuota dokumentų mokesčių mokėtojui įteikimo tvarka.

